

آموزش و پرورش استان آذربایجان شرقی
تکنولوژی گروه های آموزشی
گروه آموزشی آمادگی دفاعی استان

درسنامه آمادگی دفاعی / دوره اول متوسطه پایه نهم / درس دوم / تهاجم و دفاع /

تهیه و تنظیم: کریم عباسی اول / دکترای روان شناسی تربیتی / ۰۹۱۴۱۹۰۸۲۲۷

مقدمه / توجه: استفاده از این درسنامه با ذکر نام نویسنده (کریم عباسی اول) بلامانع است.

بنیان گذار جمهوری اسلامی ایران، امام خمینی(ره) در زمان دفاع مردم از دین و سرزمینشان (دوران دفاع

مقدس) فرمودند: «امروز ما در حال دفاع هستیم و دفاع از کشور یکی از عبادات بزرگ است».

- تهاجم: یعنی شیخون، هجوم و حمله یک کشور به کشوری دیگر به منظور اشغال و سلطه بر سرزمین.

- معمولاً قبل از تهاجم، کشور تهدید کننده سعی می کند، با ایجاد ترس میزان توان و آمادگی دفاعی آن کشور

را آزمایش کند.

- هر کشوری باید آمادگی مقابله با هر گونه تهاجم را داشته باشد، اگر کشوری در آمادگی کامل نباشد، آن وقت

تهاجم آغاز می شود. البته گاهی بدون تهدید تهاجم آغاز می شود.

- به هر گونه آمادگی در مقابل تهاجم «آمادگی دفاعی» گفته می شود.

پاسخ فعالیت (۱) درس ۲

نمونه هایی از آمادگی نظامی، سیاسی، اقتصادی	نمونه هایی از آمادگی اعتقادی، روحی و معنوی
- برگزاری دوره های مقدماتی و تکمیلی مهارت نظامی برای سربازان.	- شرکت در جلسات مذهبی، عدالت خواهی
- انجام کارهای خدماتی و تولیدی برای خودکفاشدن.	- بیان احکام دینی و عقیدتی
- پرتاب ماهواره، کاربرد سلاح های مدرن و برگزاری رزمایش.	- بالا بردن روحیه جهادی و اطاعت از رهبری نظام

اشکال تهاجم با مثال

مانند تهاجم رژیم بعثی صدام به کشور ما و جنگ تحمیلی ۸ ساله (۱۳۵۹ - ۱۳۶۷). تهاجم عربستان به یمن.	۱- تهاجم نظامی: دشمن با ابزارهای مادی مانند هواپیما، تانک و سرباز به قصد اشغال یک کشور اقدام به حمله نظامی می کند. هدف در این تهاجم، اشغال سرزمین و خاک مورد نظر است.
- مانند همسر آزاری، بدرفتاری با کودک، غفلت و کوتاهی در تربیت، طلاق، بزهکاری. - شیوع مواد مخدر و سوء مصرف آن.	۲- تهاجم فرهنگی: دشمن با ابزارهای غیر نظامی دست به حمله می زند. هدف اصلی در این تهاجم، اشغال ذهن و اعتقادات و تغییر ارزش ها و باورهای دینی مردم است. این شکل تهاجم، خطرناک تر است.

آموزش و پرورش استان آذربایجان شرقی
 تکنولوژی گروه های آموزشی
 گروه آموزشی آمادگی دفاعی استان
 مقایسه تهاجم نظامی و تهاجم فرهنگی

معیار مقایسه	تهاجم نظامی (سخت)	تهاجم فرهنگی (نرم)
هدف	تصرف خاک و سرزمین	تصرف فکر و ذهن
مدت تهاجم	معمولاً کوتاه مدت و محدود	تدریجی، بلند مدت و نامحدود
چهره ظاهری	نفرت انگیز و پر سر و صدا	فریبنده و جذاب
روش معرفی خود	اعلام دشمنی و نفرت	اظهار دوستی و محبت
ابزار تهاجم	توپ، تانک، موشک و ...	امواج ماهواره ها، فیلم های سینمایی و ....
آثار تهاجم	تلفات انسانی، زیان های اقتصادی و ...	فساد اخلاقی، فروپاشی خانواده ها
مکان های مورد تهاجم	مراکز نظامی، اقتصادی، مرزی و ...	مدارسها، مراکز فرهنگی و ...

- تهاجم نظامی یا سخت منجر به جنگ می شود؛ بنابراین جنگ نظامی یعنی نبرد خشن و مسلحانه که بین دو یا چند اجتماع مستقل اتفاق می افتد.

- پاسخ فعالیت (۲) درس ۲: دلایل احتمالی جنگ بین دو کشور: ۱- به دست آوردن غنایم ۲- قدرت نمایی ۳- مقابله به مثل (تلافی کردن حملات قبلی) ۴- کشورگشایی ۵- اختلافات مرزی و منطقه ای ۶- اختلافات قومی قبیله ای و مذهبی ۷- طمع به خاک کشور.

دفاع / His blood is up / خورش بهجوش آمده است.

Murder will out / خون ناحق پنهان نمی ماند.

- عموم انسان های عاقل جنگ را دوست ندارند و مخالف وقوع جنگ هستند، زیرا می دانند افراد زیادی در جنگ کشته می شوند و آسیب های فراوانی به امکانات و ثروت های مادی و معنوی هر دو طرف وارد می شود.
 دفاع از سرزمین و اعتقادات زمینه بروز دلاوری جوانان را فراهم می سازد و باعث گسترش اخلاق جوانمردانه، تقویت روحیه سلحشوری و از خودگذشتگی مردم می شود.

- هر ملتی بر اساس فطرت ذاتی خود و با بهره مندی از تفکر و اراده خویش در مقابل تهاجم بیگانگانه ایستادگی و مقاومت می کند؛ زیرا حفظ عزت و سربلندی و رسیدن به کمال بدون مقاومت در برابر تجاوزگران به دست نمی آید.

آموزش و پرورش استان آذربایجان شرقی

تکنولوژی گروه های آموزشی

گروه آموزشی آمادگی دفاعی استان

- اهمیت دفاع در قرآن (سوره حج آیه ۴۰): اگر خداوند بعضی از مردم را به وسیله بعضی دیگر دفع نمی کرد

صومعه ها، کلیساها، کنیسه ها و مساجدی که نام خدا در آنها بسیار برده می شود، ویران می شد.

تعریف دفاع: مجموعه اقدامات موجودات زنده برای حفظ و حراست از حیات خود در برابر خطرات محیطی که به منظور تقلیل یا دفع تجاوز صورت می گیرد را دفاع گویند. به عبارت دیگر دفاع مجموعه اقداماتی است که انسان برای حفظ و حراست از حیات، اعتقادات، سرزمین و ... خود در برابر خطراتی که او را تهدید می کند، انجام می دهد.

انواع دفاع: دفاع بر دو نوع است: غریزی و آگاهانه. دفاع غریزی که ناخودآگاه است و در میان موجودات زنده مشترک است. دفاع آگاهانه یعنی هدف انسان از دفاع حفظ جان، حفظ اعتقادات و مهین خویش است، انسان بر اساس قدرت تفکر و تعقل و یادگیری های قبلی با خطرات مقابله می کند.

- خداوند در قرآن با اشاره به آرزوی دشمنان برای نابودن مسلمانان هشدار می دهد که هرگز از سلاح ها و امکانات خود غافل نشوند و زمینه ی هجوم دشمن را فراهم نسازند. در آیه ۶۰ سوره انفال می فرماید: «و هر آنچه می توانید از نیرو و اسب های ورزیده (ساز و برگ جنگی) فراهم آورید تا به وسیله آن دشمنان خدا و دشمنان خودتان را بترسانید». این آیات هشیاری دائمی مسلمانان، کسب آمادگی لازم برای مقابله با دشمنان و تهیه سلاح و امکانات را در حد توان متذکر می شوند و به مسلمانان می آموزند که با مجهز کردن رزمندگان به تجهیزات جنگی از راه ایجاد ترس و وحشت در دل دشمن به پیروزی دست یابند و بدون جنگ فاتح میدان شوند.

- نوع و شیوه دفاع انسان مسلمان در برابر تهدیدات: متناسب با شرایط زمانی، مکانی و چگونگی خطر، و ... انتخاب می کند. انسان علاوه بر دفاع از جسم، جان و امور مادی، از ارزش های معنوی دفاع می کند.

- پاسخ فعالیت (۳) درس ۲: نمونه های دفاع از ارزش های معنوی: ۱- برپایی نماز جماعت ۲- شرکت در نماز جمعه و جماعت ۳- برگزاری یادواره شهدای سلامت، جنگ تحمیلی و مدافع حرم ۴- برگزاری مراسم عزاداری در ماه های محرم و صفر ۵- برگزاری سایت ها و مجله های مذهبی.

- در طول تاریخ مواردی وجود دارد که کشور یا گروه کوچک با تعداد جمعیت کمتر در مقابل تهاجم گروه یا کشورهای بزرگ تر دفاع کرده و با پیروزی در جنگ افتخاری بزرگ را نصیب خود کرده است.

پاسخ فعالیت (۴) درس ۲: ص ۱۹ / این فعالیت شامل ۲ سؤال است:

آموزش و پرورش استان آذربایجان شرقی

تکنولوژی گروه های آموزشی

گروه آموزشی آمادگی دفاعی استان

- ۱- جند نمونه از دفاع و پیروزی گروه ها و کشورهای کوچک تر در مقابل قدرت های بزرگ تر: ۱- در ابتدا باید کشور عزیزمان ایران را مثال بزینم که به مدت ۸ سال ، در مقابل استکبار جهانی و قدرت های بزرگ ایستادگی کرد و به پیروزی رسید. ۲- مچنین می توان به ایستادگی مردم لبنان در مقابل صهیونیست ها در جنگ های مختلف نیز اشاره کرد. ۳- دفاع تمام قد ویتنام در مقابل قدرت آمریکا که به مدت ۱۶ سال این جنگ به طول انجامید. اما در نهایت چیزی جز هزاران کشته و زخمی، خسارت های مالی و شکست و سرافکندیگی چیزی نصیب آمریکایی ها نشد. ۴- ایستادگی ۸ روزه فلسطینی ها در مقابل اسرائیل که باعث شد اسرائیلی ها خسارت های بسیار زیاد و سنگینی را متحمل شوند. ۵- شکست آژانس اطلاعات مرکزی آمریکا در عملیات خلیج خوک ها در مقابل کوبا را می توان یکی دیگر از شکست قدرت های بزرگ در مقابل کشورهای کوچک دانست. ۶- ایستادگی مردم یمن در برابر عربستان که باعث رسوایی و شکست رهبران عرب در منطقه خاورمیانه گردید.
- ۲- نمونه ای از مبارزات دفاعی مدم غیرتمند میمن ما در سال های پیش از انقلاب اسلامی :

الف (نهضت تنباکو : به رهبری مرجع بزرگ آیت الله میرزا حسن شیرازی .

ب- ملی شدن صنعت نفت : ائتلاف ملی گرایان با آیت الله کاشانی که مهمترین حامی دولت ملی محسوب می شد بعد از ۳۰ تیر ۱۳۳۱ هـ . ش و در اوج پیروزی نهضت از هم گسست. مصدق با از دست دادن حمایت نیروهای مذهبی، حامیان اصلی خود را از دست داد و در مقابل سیل دشمنان بی دفاع ماند. درانقلاب مشروطه با اعدام شیخ فضل الله و ترور بهبهانی و سرانجام به قدرت رساندن رضا خان و اعمال سیاستهای ضد مذهبی روحانیان را منزوی ساختند و در نهضت ملی شدن نفت آیت الله کاشانی را که سهم عمده ای در پیروزی جنبش داشت کنار زده و با تهمت هایی که به او نسبت دادند در عمل نیروهای مذهبی را از خود دور ساختند.

ج- قیام خونین ۱۵ خرداد سال ۱۳۴۲ : در سحرگاه پانزدهم خرداد سال ۱۳۴۲، دژخیمان رژیم ستم شاهی به خانه امام خمینی رحمه الله یورش بردند. آن ها امام را که سه روز پیش از آن، به مناسبت عاشورای حسینی در مدرسه فیضیه، در سخنان کوبنده ای، از جنایات شاه و اربابان آمریکایی و اسرائیلی او پرده برداشته بود، دستگیر و دور از چشم مردم، به زندانی در تهران منتقل کردند.

پاسخ فعالیت (۵) درس ۲ : ص ۲۰ : آثار و نتایج دفاع در برابر تهاجم بیگانگان :

آموزش و پرورش استان آذربایجان شرقی

تکنولوژی گروه های آموزشی

گروه آموزشی آمادگی دفاعی استان

۱- حفظ سرزمین و حراست از ارزش های جامعه ۲- سربلندی مردم و حفظ اعتبار کشور در مقابل جهانیان ۳- پیش گیری از طمع و تجاوز سایر کشورها ۴- جلوگیری از ظلم و فساد تجاوز گران ۵- جلوگیری از ایجاد ناامنی در جامعه.

- ادامه حیات هر ملتی به توانایی و اراده آن ملت در دفاع از کشورشان بستگی دارد؛ همان گونه که در تهاجم وحشیانه صدام به ایران اسلامی، مردم میهن عزیز ما به پا خاستند و قهرمانانه از سرزمین، شرف، ناموس، اعتقادات و ... خود دفاع کردند و تجاوزگران را با ذلت و خواری از کشور بیرون راندند.

- فرمایش مقام معظم رهبری در باره دفاع : دفاع جزئی از هویت یک ملت زنده است. هر ملتی که نتواند از خود دفاع بکند، زنده نیست. هر ملتی هم که به فکر دفاع از خود نباشد و خود را آماده دفاع نکند، در واقع زنده نیست. هر ملتی هم که اهمیت دفاع را درک نکند به یک معنا زنده نیست.

نیکی به پدر و مادر در کنار توحید: « لا تَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ وَ بِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا»، [۱] «وَ اعْبُدُوا اللَّهَ وَ لَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا وَ بِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا»، «أَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا وَ بِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا»، «وَ قَضَى رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ وَ بِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا»، «يَا بَنِيَّ لَا تُشْرِكْ بِاللَّهِ إِنَّ الشِّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ وَ وَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ». از این آیات معلوم می شود که عقوق والدین بعد از شرک به خدا در شمار بزرگترین گناهان و یا خود این از بزرگترین آنها است و از آن طرف هم معلوم می شود که واجب ترین واجبها احسان به پدر و مادر است.

۸ حکمت برتر از دیدگاه لقمان حکیم

- لقمان به پسرش گفت : ای جان فرزند! هزار حکمت آموختم و از این هزار حکمت چهارصد حکمت انتخاب کردم و از این چهارصد حکمت هشت حکمت برگزیدم که جامع جمیع کمالات است : دو چیز را هرگز فراموش مکن : ۱- خدا را ۲- مرگ را. دو چیز را همیشه فراموش کن ۱- به کسی خوبی کردی ۲- کسی به تو بدی کرد و اما چهار حکمت دیگر ۱- در نماز ایستادی دل نگهدار ۲- در سفره ای وارد شدی شکم نگهدار ۳- در خانه ای داخل شدی چشم نگهدار ۴- به مجلسی وارد شدی زبان نگهدار.

تهیه و تنظیم : کریم عباسی اول / دکترای روان شناسی تربیتی / ۰۹۱۴۱۹۰۸۲۲۷

توجه : استفاده از این درسامه با ذکر نام نویسنده (کریم عباسی اول) بلامانع است.